

N:o 13.

Ank. till Riksd. Kansli d. 23 Mars 1867, kl. 11 f. m.

Första Kammarens Tillfälliga Utskotts Betänkande, i anledning af väckt motion om upprättande af en fullständig tablå öfver Statsverkets ställning.

Uti motion (N:o 40) har Herr *Fredrik Brusewitz* föreslagit, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes genom Statskontoret eller annan myndighet, som dertill funnes lämplig, låta upprätta förslag öfver all Statens egendom, enligt i motionen närmare antydd fördelning, äfvensom öfver Statens skuld, samt tillika förordna, att äfven för framtiden sådan räkning årligen på samma sätt och i samma ordning fördes och klassificerades, hvarigenom en fullständig Riks-stat kunde blifva synlig och för Riksdagen framlagd. Vid behandling af denna till Utskottet remitterade motion har det icke kunnat undfalla Utskottets uppmärksamhet, att Riks-staten som vid riksdagarne upprättas, och de bokslut, som vederbörande embetsverk hafva att öfver statsförvaltningen framlägga, väl innefatta fullständiga öfversigter af Statsverkets inkomster och utgifter för hvarje år och således såsom kassa-bokslut kunna anses tillfredsställande, men att deremot hvarken dessa eller andra offentliga redogörelser innefatta något kapital-konto, som utvisar, å ena sidan, hvad Statsverket eger, och, å den andra, hvad det är skyldigt, jemte det öfverskott eller den brist, som i detta hänseende förefinnes. Ehuru det icke för någon, som med våra förhållanden är förtrogen, kan vara ens tvifvelaktigt, att ju icke Svenska Staten, oaktadt den upplåning, som för våra omfattande jernvägsbyggnaders utförande på sednare tiden egt rum, äfven under samma tid vida utöfver beloppet af denna upplåning förökade sina kapital-tillgångar, och att dessa, under en lång följd af år ständigt ökade genom utförda allmänna arbeten och för Statens många och olikartade ändamål anskaffad fast och

och lös egendom, nu måste, äfven efter låg uppskattning, i värde mångfaldigt öfverstiga beloppet af Statens skulder, anser Utskottet det likväl vara en fråga af stort allmänt intresse, att detta förhållande varder, efter behörig undersökning, offentlig konstatadt. Icke blott för att, såsom motionären antydt, bibringa den stora allmänheten lugnande visshet i detta hänseende, eller för att inom och utom landet göra verkliga förhållandet emellan Svenska Statens tillgångar och skulder lätt öfverskådligt och på samma gång förtroendegifvande, utan fastmera för att i ett sammanhang bereda en lättfattlig öfersigt af allt hvad vi ega dyrbart och värderikt, hvilket, säge hvad man vill, dock ingalunda oväsentligt bidrager att utbilda och stärka national-medvetandet och folkets känsla af kraft och sjelfständighet, vill denna fråga synas Utskottet vara väl värd en hittills nog mycket försummad uppmärksamhet.

I den årliga Riks-staten skulle dock ett sådant kapital-kontos upprättande föranleda alltför stor vidlyftighet, oberäknadt svårigheterna och det betydliga arbete, som med upprättandet af ett dylikt konto måste vara förknippade. Det synes icke heller vara för en tillförlitlig öfersigt af statsegendomens betydelse erforderligt att årligen förnya ett sådant. Då detta för ändamålet, som åsyftas, ingalunda behöfver och måhända icke ens kunde gifvas någon för ett vanligt bokslut nödig noggrannhet i detaljer, hvilket icke heller varit motionärens mening, men deremot lämpligt torde vara, att närmare undersökning och deraf härflytande öfersigter rörande ungefärliga värdet af Statens egendom vid vissa ej alltför skiljda perioder verkställas och allmänheten meddelas, samt lämpligaste tidpunkten för sådana öfersigters framläggande syns Utskottet vara den, då Svenska Folkets ombud så i Första som Andra Kammaren efter de i grundlagen stadgade regelmässiga omval första gången sammanträda, har Utskottet, i grundtanken understödjande motionärens förslag, ansett skäl vara för handen, att en dylik öfersigt angående ifrågavarande förhållande, sådant det gestaltat sig vid 1866 års slut, nu utarbetas och vidare hvart nionde år förnyas.

Lika med motionären anser Utskottet dessa öfersigter böra innefatta, icke en i sina serskilda detaljer noga specificerad uppgift och uppskattning af alla de särskilda föremål, som till Statens fasta och lösa egendom må kunna hänföras, utan fastmera en i vissa större grupperingar ordnad och efter ungefärlig värdeuppskattning till sifferbeloppen utförd uppteckning af Statens fasta och lösa egendom. Huruvida denna gruppering lämpligast må verkställas med hänsigt till statsegendomens inre och gemensamma egenskaper eller efter som samma egendom, med hänseende till ändamålet för dess tillvaro, må kunna under olika Hufvudtitlar hänföras, har Utskottet ansett böra öfverlåtas till bestämmande af den myndighet, Regeringen, genom hvars föranstaltande samlandet och ordnandet af uppgifterna måste tillvägbringas.

Utskottet har vidare trots sig kunna antaga, att det ifrågavarande arbetet, så vidlyftigt och omfattande det än, med hänsigt till mångfalden af föremålen, må synas, likväl skall kunna tillvägabringas utan några kostbara apparater, derest styrelserna för hvarje särskild afdelning af Statsförvaltningens grenar finge sig anbefaldt att, hvar inom kretsen af sin förvaltnings verksamhet, låta upprätta summariska förteckningar öfver dithörande, Statsverket tillhörig fast och lös egendom jemte det ungefärliga värdet å sådan egendom, samt Kongl. Maj:t vidare åt en eller flere af tjenstemännen inom något Statsdepartement uppdroge att de sålunda ifrån samtliga grenar af Statsförvaltningen insamlade uppgifter ordna och sammanföra till en det hela omfattande öfversigt.

Af nu i korthet antydda skäl och under här ofvan yttrad förutsättning i afseende å lämpligaste methoden att för ändamålet uppnående tillvägagå, finner Utskottet sig böra hemställa,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes genom vederbörande Statsdepartement låta genom samtliga styrelser för Statsverkets olika förvaltningsgrenar infordra och till ett helt sammanföra alla erforderliga uppgifter, för att genom dessas sammanföring till en enda gemensam öfversigt meddela nästkommande riksdag en tablå, som utvisar ungefärliga värdet af all Statsverkets fasta och lösa egendom, sådan den vid nästlidna eller 1866 års utgång befanns.

Stockholm den 20 Mars 1867.

På Utskottets vägnar:

E. W. Nordenfelt.

Uppgift å de i Landt-ränterierna befintliga kontanta behållningar vid hvarje månads slut under år 1866.

	Januari.	Februari.	Mars.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Augusti.	September.	Oktober.	November.	December.
Upsala . . . . . Läns Ränteri	79,768 88	84,829 78	128,692 71	211,550 28	135,245 55	48,161 72	36,285 94	88,328 63	30,272 35	75,448 85	90,977 60	44,362 95
Stockholms . . . . . ” ”	119,117 12	130,660 22	254,440 53	313,242 67	227,615 45	164,011 55	132,501 15	111,469 96	71,793 97	110,052 61	81,116 89	63,182 84
Södermanlands . . . . . ” ”	74,622 13	102,692 59	205,243 29	312,987 60	150,121 45	90,172 12	80,524 22	87,114 97	52,671 33	121,268 89	117,062 31	83,371 67
Östergötlands . . . . . ” ”	203,430 41	379,453 24	310,860 52	386,840 81	285,888 31	185,181 79	178,643 99	160,061 61	111,538 22	288,560 48	263,335 72	120,374 58
Gotlands . . . . . ” ”	53,257 90	34,054 89	104,516 77	116,744 07	97,791 65	74,567 27	72,207 68	59,430 99	37,594 42	51,319 52	58,311 74	28,024 32
Calmar . . . . . ” ”	168,158 09	189,744 84	156,918 14	232,972 90	196,331 12	136,878 86	99,144 24	147,556 10	69,025 59	103,889 40	114,706 34	106,193 27
Blekinge . . . . . ” ”	130,604 76	228,147 67	137,853 31	179,263 65	130,423 76	74,970 33	51,471 18	48,976 08	39,463 53	81,166 13	142,812 48	90,085 25
Jönköpings . . . . . ” ”	76,134 78	181,137 16	75,842 27	134,753 52	98,782 92	74,084 34	63,501 82	130,976 10	48,673 19	102,018 14	150,288 01	74,481 01
Kronobergs . . . . . ” ”	55,720 06	63,918 25	136,505 97	143,497 60	67,387 79	27,012 69	20,666 13	61,923 97	22,641 42	64,944 76	78,946 61	24,198 21
Christianstads . . . . . ” ”	198,848 74	180,392 45	205,453 11	242,677 10	268,990 56	149,202 77	123,767 21	107,853 —	100,376 41	139,301 38	165,293 06	92,196 25
Malmöhus . . . . . ” ”	190,264 13	227,061 10	150,958 58	339,700 61	172,783 73	57,762 88	68,513 45	136,482 91	50,509 88	165,606 99	188,208 88	77,767 91
Hallands . . . . . ” ”	96,875 32	140,527 07	92,212 83	110,947 47	82,319 33	28,710 58	28,526 97	49,018 59	24,294 91	54,492 23	54,889 89	29,782 24
Göteborgs och Bohus . . . . . ” ”	88,337 77	231,656 86	156,566 91	219,679 20	214,632 59	123,238 46	79,150 59	83,520 12	52,617 42	43,375 40	107,000 81	65,380 80
Elfsborgs . . . . . ” ”	160,019 36	244,409 34	304,152 35	371,072 34	209,845 10	129,555 05	116,849 18	113,023 55	61,773 55	147,093 17	165,991 90	83,346 52
Skaraborgs . . . . . ” ”	109,811 66	172,470 90	184,602 96	212,285 91	133,880 08	82,811 38	50,919 90	64,320 77	17,135 04	137,656 85	110,498 78	61,391 20
Örebro . . . . . ” ”	62,040 65	117,972 13	180,086 28	193,072 66	131,446 38	75,475 67	48,659 95	95,793 76	47,768 08	112,925 09	103,521 73	81,645 76
Wermlands . . . . . ” ”	107,591 82	97,846 84	258,175 35	248,078 84	155,723 01	99,280 99	82,784 28	113,586 74	65,561 94	59,347 69	91,774 29	51,492 43
Westmanlands . . . . . ” ”	76,428 68	112,947 16	215,327 57	228,134 93	134,802 70	76,506 57	53,613 90	88,022 69	54,929 29	68,223 56	77,201 88	55,845 54
Kopparbergs . . . . . ” ”	51,289 65	90,491 60	51,958 18	83,341 41	160,455 82	61,100 07	32,000 31	90,397 15	57,462 12	35,173 19	60,812 64	48,704 13
Gefleborgs . . . . . ” ”	66,139 82	59,286 11	94,694 94	169,226 56	109,443 29	81,398 70	66,512 60	71,152 42	39,395 10	28,838 45	35,731 82	34,629 45
Wetser-Norrlands . . . . . ” ”	42,576 94	36,087 63	42,141 27	183,630 82	59,824 20	40,918 65	18,854 33	29,054 19	10,953 32	7,602 49	16,085 02	22,530 12
Jemtlands . . . . . ” ”	14,288 21	25,734 88	52,888 25	98,139 76	84,029 02	43,857 09	23,581 73	66,335 60	24,654 38	19,882 12	28,849 22	22,660 91
Westerbottens . . . . . ” ”	70,411 87	28,862 70	64,156 85	109,422 01	65,081 20	33,663 38	17,786 40	47,191 75	16,753 76	9,262 53	56,642 —	28,103 12
Norrbottnens . . . . . ” ”	17,013 94	23,906 44	55,918 38	81,672 27	44,636 42	73,860 56	48,548 42	96,143 01	65,553 99	47,874 57	88,307 88	44,030 94
Summa	2,312,752 69	3,184,291 85	3,620,167 32	4,922,934 99	3,417,481 43	2,032,383 47	1,595,015 57	2,147,734 66	1,173,413 21	2,075,324 49	2,448,367 50	1,433,781 42